09.12.2019
042 4046/19 1690/3
GRAĐANSKI POKRET URA

Građanski pokret URA.

Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

Državna revizorska institucija
- n/r g-dinu Nikoli N. Kovačeviću, rukovodiocu Kolegijuma i članu Senata DRI

Podgorica, 09. decembar 2019. godine

Predmet: Izjašnjenje na preliminarni izvještaj DRI-a o reviziji

Poštovani gospodine Kovačeviću,

Imajući u vidu odredbe Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Poslovnik o radu DRI i Vaš dopis broj 04-344/2/19 do 02.12.2019. godine koristimo ovu priliku da se u Zakonom ostavljenom roku izjasnimo na stanje prezentirano u Preliminarnom izvještaju.

Prije svega želimo da istaknemo da smo sa revizorom zaduženim za terensku kontrolu Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja GP URA za 2018. godinu imali veoma dobru i konstruktivnu saradnju. Sa pažnjom smo pročitali Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Građanskog pokreta URA 2018. godinu i zahvalni smo na preporukama za otklanjanje određenih nepravilnosti u našem radu i poslovanju.

Imajući u vidu vaš preliminarni izvještaj i konačne izvještaje za druge političke subjekte jasno je da se produbljuju i nastavljaju nerazumijevanje, nepovjerenje i kriza koja postoji u odnosima između DRI-a sa jedne i političkih subjekata sa druge strane. Glavni razlog svega navedenog jeste što je aktuelni Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja loš, kontradiktoran i u mnogim segmentima nejasno formulisan.
Podsjećamo Vas da se Građanski pokret URA već godinama zalaže da se donese potpuno novi Zakon o finansiranju političkih parija i izbornih kampanja jer nadogradnja lošeg postojećeg zakonskog rješenja nije moguća.

Trenutno imamo paradoksalnu i apsurdnu situaciju da nadležne državne institucije DRI i ASK o istim pravnim situacijama i dilemama daju oprečna tumačenja, odnosno potpuno drugačije tumače iste norme Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
Po našem mišljenju novi Zakon o finansiranju političkih partija i izbornih kampanja morao bi da sadrži i norme o kriminalizaciji nezakonitog finansiranja političkih partija i kriminalizaciji nezakonitog upravljanja sredstvima od strane odgovornog lica u partijama uz normiranje kazni zatvora od 6 mjeseci do 10 godina u zavisnosti od vrste i težine krivičnog djela. Osim toga novim zakonom o finansiranju političkih partija i izbornih

Građanski pokret URA.
Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

kampanja neophodno je, između ostalog, precizirati i jasno definisati: vrijeme trajanja izborne kampanje, pravni status koalicija, precizirati upotrebu sopstvenih sredstava za izbornu kampanju, razgraničiti nadležnosti ASK-a i DRI-a, stvoriti mehanizme za otkrivanje crnih fondova i mehanizme za ograničavanje zloupotrebe javnih resursa u partijske svrhe, kreiranje mehanizama kojim bi se omogućilo ASK-u da u saradnji sa SDT-om sprovodi dubinske forenzičko-finansijske istrage političkih partija,

Sve ovo navodimo iz razloga što u Preliminarnom izvještaju vidimo brojne kontradiktornosti, novo tumačenje normi zakona i novu praksu DRI-a koja je potpuno suprotna u odnosu na prethodne godine i ranije Izvještaje.

- ***Kada je u pitanju Vaša prva konstatacija (preporuka): Subjekt revizije finansiranje izborne kampanje treba da vrši u skladu sa članom 12 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.***

  Građanski pokret URA je finansiranje izborne kampanje u potpunosti vršio u skladu sa Zakonom odnosno članom 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Dio sredstava iz kredita koji smo podigli kod Hipotekarne banke (dokumentacija dostavljena revizoru u terenskoj kontroli), koja su dio sredstava iz privatnih izvora (član 6 Zakona), prebacili smo na račun koalicije za 21 vijek, shodno koalicionom Sporazumu i Odlukama u skladu sa Zakonom. Pomenuti iznos od 26 000 EUR-a uplatili smo na koalicioni račun Koalicije "za 21 vijek" koji je korišćen kao poseban račun za kampanju na izborima u Glavnom gradu – Podgorici, gradskoj opštini – Golubovci i opštinama Bar, Danilovgrad i Bijelo Polje.

  Imajući u vidu da se radi o sredstvima iz kredita, i sredstvima koja su uplaćena za zajedničku kampanju za lokalne izbore u više gradova, a da je Zakonom propisano da se sredstva uplaćuju na račun jednog od političkih subjekata kojeg ti subjekti sporazumno odrede (član 18 Zakona) na ova sredstava ne mogu se primijeniti ograničenja iz člana 12 Zakona.

  Da je u pitanju drugačija praksa i novo tumačenje normi zakona od strane DRI-a najbolje se vidi iz dva primjera:

  1. Građanski pokret URA je za parlamentarne izbore 2016. godine na račun *"Velike koalicije KLJUČ"* uplatio 50 000 EUR-a takođe za finansiranje izborne kampanje, a isto iz privatnih izvora. U konačnom Izvještaju o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja GP URA za 2016. godinu ovo se ne navodi kao nepravilnost niti se daju preporuke da isto ne treba raditi.
  2. U konačnom Izvještaju o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijkosg izvještaja Demokratske Crne Gore za 2018. godinu ne konstatuje se da je 26 000 EUR-a uplaćenih od strane GP URA za izbornu kampanju prikupljeno suprotno odredbama zakona.

Građanski pokret URA.
Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

Ukoliko konstatacija iz Preliminarnog izvještaja nije previd, molimo Vas za dodatno tumačenje na osnovu čega je ista donijeta.

- ***Kada je u pitanju Vaša druga konstatacija (preporuka): "Subjekt revizije je dužan da isplatu troškova izborne kampanje vrši u skladu sa odredbama člana 18 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.***

  Ovo je jedno od pitanja koje muči sve političke subjekte upravo zbog lošeg zakonskog rješenja. Građanski pokret URA je saglasno odredbama člana 18 Zakona prikupljala sredstva za finansiranje troškova svih izbornih kampanja na posebnim žiro računima otvorenim za te namjene. Sve troškove i obaveze prema dobavljačima izmirivali smo sa tih računa dok je na njima bilo sredstava, a sve to u periodu trajanja izborne kampanje. Nakon što su potrošena sredstva sa posebnih računa, i nakon što su isti zatvoreni shodno obavezi iz člana 18a Zakona ostaje otvoreno pitanje šta sa neizmirenim obavezama prema dobavljačima.
  Imajući u vidu da je URA jedinstveno pravno lice i da bi u slučaju sudskih sporova i utuženja od strane dobaljača i povjerioca izgubili sporove pred sudom i troškove svakako platili sa redovnog računa, odlučili smo se da i sudove, i povjerioce i nas poštedimo od sudskih sporova i dugovanja izmirimo sa redovnog računa. Jasno da je zakonopisac propustio da normira ovakve situacije koje su česte u praksi. Takođe je jasno da bi svi dobavljači i povjerioci pred sudom dobili sve sporove jer su sve političke partije jedinstvena pravna lica. Poltički subjekti sve dugove koje ostanu posle izborne kampanje moraju platiti u redovnom poslovanju što smo već imali prilike da vidimo u praksi.

- ***Kada je u pitanju Vaša treća konstatacija (preporuka): "Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvarje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornh kampanja."***

  Kao i u prethodnoj konstataciji i ovo je jedno od pitanja koje već godinama muči sve političke subjekte. Nejasan Zakon, potpuno oprečno i suprotno tumačenje istih normi zakona od strane ASK-a i DRI-a izazivaju pravnu nesigurnost kod političkih subjekata. Logično je bilo da se ASK i DRI dogovore i zauzmu jedinstven stav oko tumačenja odredbi člana 13 Zakona. To se, nažalost, do sada nije dogodilo.
  Podsjećamo Vas da saglasno članu 43 Zakona nadzor nad sprovođenjem zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja u periodu trajanja izborne kampanje sprovodi Agencija za sprječavanje korupcije (ASK). S tim u vezi podsjećamo Vas da je Agencija donijela tabelarni prikaz o visini dozvoljenih sredstava za konkretne izbore koji je javno objavljen na sajtu ASK-a. Osim toga ASK je sačinila i objavila "Izvještaj o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje za izbor odbornika u Skupštinama opština Berane i Ulcinj i izvršenoj kontroli finansiranja izborne kampanje političkih subjekata za izbore održane 04 februara 2018. godine" u kojem se ne

Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

konstatuju nepravilnosti niti kršenje odredbi člana 13 Zakona od strane Građanskog pokreta URA.
Ovim putem Vas obavještavamo da su troškovi GP URA na lokalnim izborima u Ulcinju i Beranama u skladu sa visinom dozvoljenih sredstava koje je obajvila Agencija i da je ukupan iznos utrošenih sredstava mnogo manji od limita iz tabele ASK-a.
Kao što smo i ranije navodili pitanje limita ostvarenih troškova je veoma sporno i problematično. Politički subjekti ne mogu predviđati budućnost što znači da ne mogu predvidjeti broj osvojenih mandata na izborima niti mogu predvidjeti ukupan broj izbornih lista. Budžetska sredstva u izbornim kampanjama raspoređuju se na način što potvrđene izborne liste dobijaju 20% od planiranih budžetskih sredstava nakon potvrđivanja liste, a preostalih 80% srazmjerno ukupnom broju osvojenih mandata nakon što nadležna Državna ili Opštinska izborna komisija utvrde konačne rezultate. U izbornoj kampanji koja je veoma "živ" proces teško je planirati prihode i rashode i predviđati rezultate. Zbog toga je praksa ASK-a koji prije održavanja izbora utvrdi limite u izbornoj kampanji koji su jednaki za sve subjekte nešto čime se politički subjekti rukovode u izbornoj kampanji.

PRILOG 1: Tabelarni prikaz limita ukupnih troškova kampanje na lokalnim izborima u Beranama i Ulcinju koje je propisala Agencija za sprječavanje korupcije;
PRILOG 2: Izvještaj ASK-a o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje za izbor odbornika u Skupštinama opština Berane i Ulcinj i izvršenoj kontroli finansiranja izborne kampanje političkih subjekata za izbore održane 04 februara 2018. Godine (zbog obimnosti dostupno na linku: https://www.antikorupcija.me/me/dogadjaji/lokalni-izbori-u-beranama-i-ulcinju/1805171254-izvjestaj-sprovedenom-nadzoru-toku-izborne-kampanje-beranama-ulcinju/)

- ***Kada je u pitanju Vaša četvrta konstatacija (preporuka): "Subjekt revizije u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje treba da otvori poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za platni promet...."***

Na početku ističemo da ste pravilno citirali norme i odredbe iz člana 18 Zakona, ali napominjemo da se u ovom konkretnom slučaju i ovom kontekstu one ne mogu primijeniti na GP URA. Naime, URA je u pomenutim opštinama nastupila u koaliciji sa Demokratskom Crnom Gorom. Zbog toga smo sačinili Koalicioni sporazum (saglasno članu 18 stav 4 Zakona) i odredili da Demokratska Crna Gora otvori posebne račune za lokalne izbore na kojima nastupamo zajedno i da direktor Demokrata bude odgovorno lice na posebnim računima. Od strane kolega iz Demokrata smo obaviješteni da su oni, nakon komunikacije sa ASK-om, otvorili jedan zajednički izborni račun za sve lokalne izbore na kojima nastupamo zajedno jer se svi održavaju u istom danu. Imajući u vidu da član 18 Zakona ne definiše odnosno ne zabranjuje da se vodi zajednička kampanja odnosno da se posluje preko jednog zajedničkog računa, i činjenicu da su kolege iz Demokrata imale komunikaciju sa ASK-om nijesmo našli za shodno da probematizujemo ovo pitanje.

Građanski pokret URA.
Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

Podsjećamo vas da je URA u svim lokalnim izborima u kojima je nastupala samostalno otvarala posebne izborne račune za svake lokalnu samoupravu pojedinačno. Tako smo u 2018 otvorili posebne račune za lokalne izbore u Beranama, Ulcinju i Rožajama koje smo kasnije zatvorili u zakonom propisanom roku. Imajući u vidu sve gore navedeno smatramo da se ova preporuka i konstatacija ne može odnositi na Građanski pokret URA jer mi nakon potpisanog Koaliconog sporazuma i tumačenja ASK-a nijesmo imali ni mogućnosti, ali ni potrebe da reagujemo na otvaranje posebnog računa koalicije "za 21 vijek".

PRILOG 3: Koalicioni sporazum između GP URA i Demokratske Crne Gore o otvaranju posebnih izbornih računa i određivanju odgovornog lica;

- ***Kada je u pitanju Vaša peta konstatacija (preporuka): "Subjekt revizije je dužan da žiro račune otvorene za potrebe izborne kampanje zatvori u roku koji je utvrđen članom 18a Zakona".***

Na početku naglašavamo da je GP URA u potpunosti ispoštovala odredbe člana 18a Zakona, da je zatvorila sve posebne račune, a u toku terenske revizije nadležnom revizoru smo dostavili potvrde o gašenju posebnih računa otvorenih za potrebe izbornih kampanja.
Kada je u pitanju ova preporuka vjerujemo da je u pitanju previd. Podsjećamo Vas da su lokalni izbori u Prijestonici Cetinje i opštini Mojkovac održani 26.11.2017. godine. Izmjene i dopune Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je usvojen i dodat novi član (18a Zakona) usvojene su 30.12.2017. godine (ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH KAMPANJA - "Službeni list Crne Gore", br. 092/17 od 30.12.2017). Podsjećamo da se zakoni ne mogu primjenjivati retroaktivno odnosno da zakoni i drugi propisi ne mogu imati povratno dejstvo (član 147 Ustava Crne Gore). To znači da se odredbe člana 18a Zakona ne mogu primjenjivati na lokalne izbore u Cetinju i Mojkovcu jer su isti održani prije donošenja izmjena i dopuna zakona. U trenutku raspisivanja i održavanja lokalnih izbora u Mojkovcu i Cetinju važile su odredbe starog zakona kojim nije bio propisan i definisan rok u kojem se mora zatvoriti poseban izborni račun.

PRILOG 4: ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH KAMPANJA ("Službeni list Crne Gore", br. 092/17 od 30.12.2017)

- ***Kada su u pitanju Vaša šesta i deveta konstatacije (preporuke), koje se odnose na blagajnički maksimum i putne naloge:***

Građanski pokret URA kao što smo već ranije naveli zalaže se za potpuno Novi zakon o finansiranju političkih subjekata i izborni kampanja u kojem bi se definisalo i uspostavljanje modela jedinstvenog računovodstvenog standard. Na taj način bi se

Građanski pokret URA.
Dalmatinska 130D, Podgorica
http://ura.org.me
020-240-222/069-310-610
ura.pokret@gmail.com

prevazišli probleme u radu političkih subjekata i olakšao nadzor ASK-u i DRI-u nad primjenom zakona.
I kod ove dvije preporuke imamo novo tumačenje normi zakona i novu praksu DRI-a je ove preporuke nismo dobili prošle godine (Izvještaj za 2017 godinu), a na isti način smo vodili i knjigu blagajne i naloge za službena putovanja. Zbog toga molimo za dodatno pojašnjenje ovih preporuka uz obrazloženje zbog čega se promijenila praksa DRI-a u ovih godinu dana.
Kada su u pitanju Izvještaji o službenom putovanju, napominjemo da su politički subjekti specifična pravna lica i nijesu kao ostali državni organi pa se ne mogu primjejnivati iste Uredbe. Građanski pokret URA posluje u skladu sa zakonima i Statutom partije. Lica koja su upućena na službena putovanja izvještaje podnose u usmenoj ili pisanoj formi predsjedniku i organima partije (Predsjedništvu i Glavnom odboru). Izvještaji koji se odnose na partijske aktivnosti i partijski rad na terenu sadrže razne interne informacije i posjeduju određeni stepen tajnosti i zbog toga ne mogu biti javni dokumenti niti mogu biti svima dostupni.

U interesu svih (DRI-a, ASK-a, i političkih subjekata) je da imamo kvalitetna zakonska rješenja i usklađene zakonske standarde. Svi kojima je cilj stvaranje kvalitetnih zakona i normi imaće partnera u Građanskom pokret URA. U simuliranju demokratije, kreiranju tehničkih i kozmetičkih izmjena zakona nećemo učestvovati.

Kao odgovoran subjekt trudili smo se i trudićemo se da sve nepravilnosti u našem radu otklonimo i unaprijedimo poslovanje. Imajući u vidu sve navedeno u našem izjašnjenju očekujemo da uvažavajući naše argumente i dokaze revidirate određene konstatacije i nepravilnosti iz Preliminarnog izvještaja.

Dostaviti:

- *arhivi DRI-a (Državne revizorske intitucije)*
- *arhivi GP URA;*

S poštovanjem,
Zoran Mikić
izvršni direktor GP URA